

Markante panden en hun bewoners - De oude muziekschool / Huize Maria -

Annette Evertzen / Annie Weusthuis

In onze serie *Markante panden en hun bewoners*, deze keer aandacht voor het fraaie pand aan de Stationsstraat 7.

De bewoners

Sinds 2004 zijn de heer en mevrouw Wes eigenaar van een bijzonder pand aan de Stationsstraat: 'De oude muziekschool', genoemd naar de vorige functie van het gebouw. Het huis is in 1897 gebouwd als burgemeesterswoning voor het echtpaar Von Bönninghausen.

Het is een groot huis met 16 kamers op een perceel van 1500 m². Van binnen is het huis zo opgeknapt dat nieuwe en originele elementen niet van elkaar te onderscheiden zijn: zoveel mogelijk zijn oude materialen hergebruikt. Ook zijn er door het echtpaar Wes

Het huis telt verschillende schouwen met open haarden, in een voorkamer heeft de haard nog de originele tegels en in deze kamer bevindt zich ook nog het originele plafond. De familie Wes denkt dat deze serre misschien de wacht- of spreekkamer van de burgemeester was, want aangrenzend bevindt zich een kleine kamer met een ingebouwde kluis, kennelijk de werkkamer van de heer Von Bönninghausen. Voor de heer Wes is dit het meest bijzondere aan het huis. De kluis moest ontmanteld worden hetgeen ook is gebeurd.

(meubel)stukken uit binnen-en buitenland gehaald. Zo zijn er schouwen uit Frankrijk maar ook een prachtige grote deur met glas-in-loodramen, afkomstig van een gesloopte boerderij uit de buurt van Huize Almelo. Omdat het pand tot de aankoop door de familie Wes een muziekschool was, waren alle ruiten bedekt met geluidwerende materialen en was er een drumkamer, waar Tessa Boomkamp nog les heeft gehad. De geluidwerende wanden zijn door de familie Wes verwijderd. Ook op zolder werd lesgegeven, via het raam kon je met een touwladder ontsnappen als dat nodig was. Voor de voortuin is het originele ontwerp gebruikt, met ruimte voor een koets om in te draaien.

Het huis is gebouwd rondom de verschillende schoorstenen. Het pand werd zowel met kolen als hout warm gestookt. In delen van de woning zijn de plafonds, die nu nog zo'n drie meter hoog zijn, voorzien van een tussenruimte waarin bekabeling etc. is weggewerkt. Op de benedenverdieping is nog een raam waarin het originele 'wiebelglas' zit. Ook de trap is origineel en in de keuken en de kelder liggen nog de oorspronkelijke vloertegels.

De serre was waarschijnlijk speciaal voor mevrouw van Bönninghausen gebouwd. Zij had last van een huidaandoening en moest daarvoor veel licht hebben.

Door de familie Wes is opzij een veranda aangebouwd en op muur van de grote hal achter het huis hebben ze een mooie muurschildering van een musicerend gezelschap laten aanbrengen. De afbeelding van het gezelschap werd op de wand geprojecteerd, waarna het ingeschilderd kon worden.

Bij het huis hoort een garage die nog in de oorspronkelijke staat verkeert, maar gebruikt wordt door de

buren van Stichting Aveleijn, de bewoners van de voormalige Johanneschool met klooster. Deze bewoners zijn per 1 april jl. vertrokken naar hun nieuwe locatie aan de Oude Almeloseweg, waarna het pand waarschijnlijk verbouwd wordt tot appartementen. De familie Wes wil de garage dan graag verkrijgen, zodat de oorspronkelijke situatie weer terugkeert.

De muurschildering

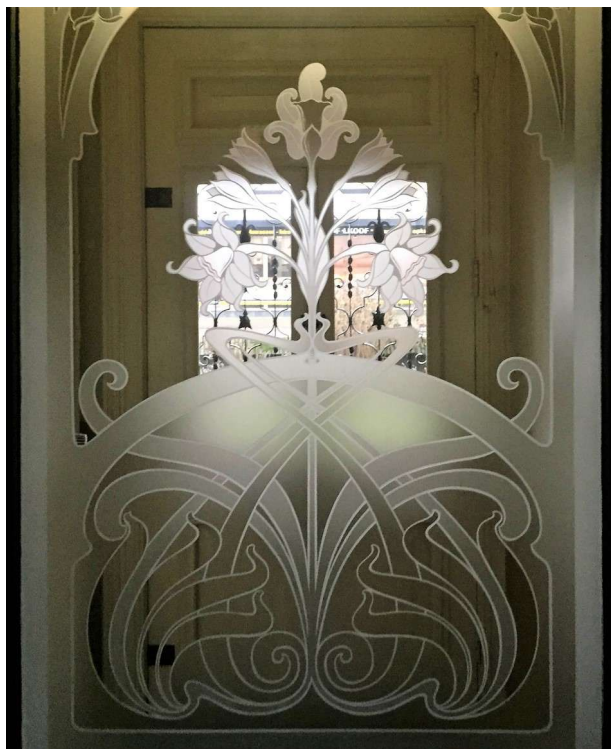

Grafstenen van Von Bönninghausen en zijn eerste vrouw

De geschiedenis

Met aan weerszijden een rijksmonument – het Johannesklooster en het badhuis - en een doorlopend muurtje over de halve straat (van het vroegere badhuis van Spanjaard tot aan de St. Stephanuskerk), is het pand van meneer en mevrouw Wes een 'vergeten monument'. Ook op de gemeentelijke monumentenlijst komt het gebouw niet voor. De heer Wes vertelt dat dit komt omdat er destijds plannen bestonden de Hofstraat door te trekken en het pand met het oog daarop de sloopstatus kreeg. Geprobeerd wordt om alsnog een monumentenstatus te verkrijgen voor dit huis met zijn rijke geschiedenis.

Van 1885 tot 1925 is Egon J.J.S. von Bönninghausen burgemeester van

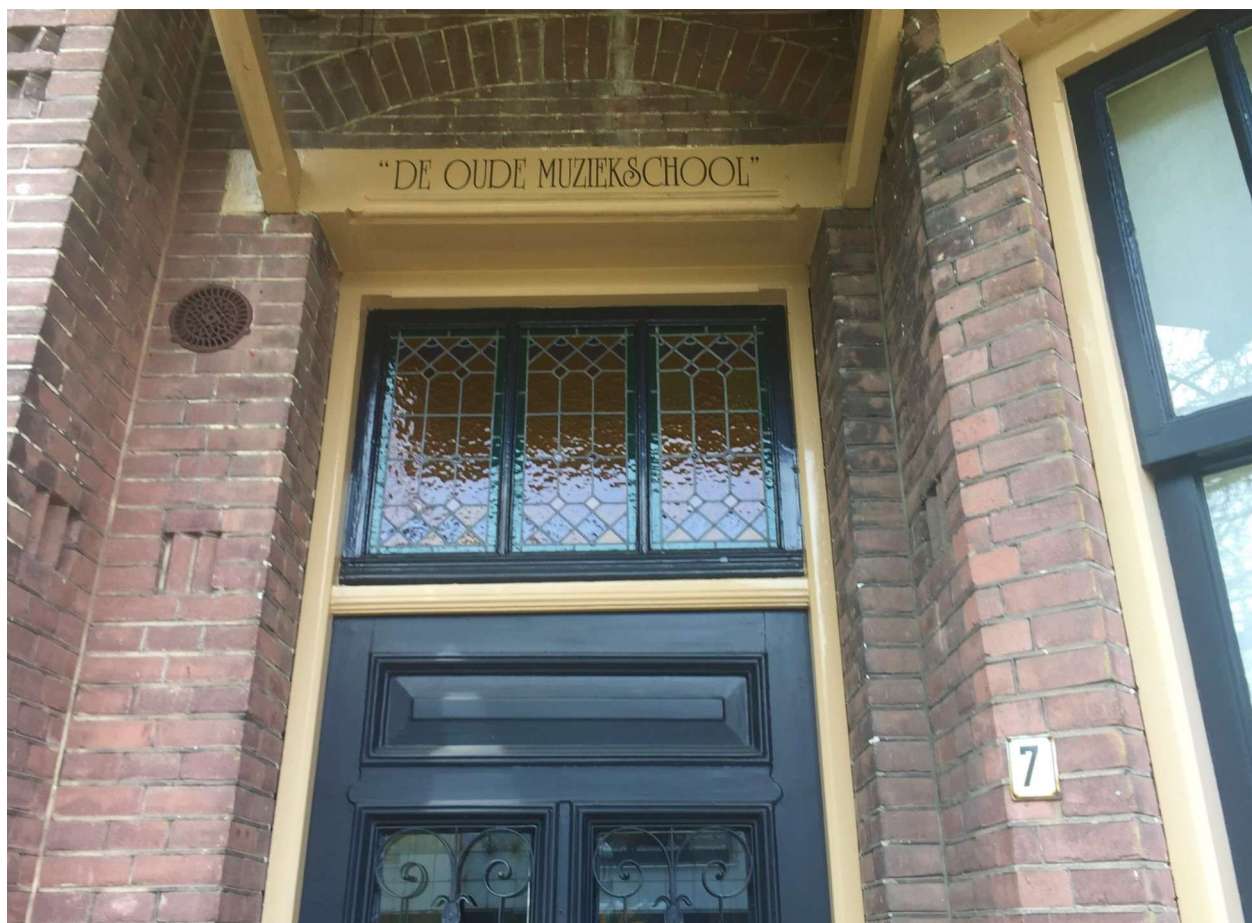
*De deur naar de hal**De lantaarn*

Borne. In 1897 trouwt hij met Anna Mari Vos de Wael en laten ze met haar geld en op haar naam dit huis bouwen onder architectuur van Van der Goot & Kruisweg uit Hengelo. De grond voor het pand wordt aangekocht van schoenmaker en winkelier Mattheus Mulder.

Vanaf 1931 is het huis eigendom van de Congregatie van de Zusters van Liefde van Jezus en Maria, Moeder van Goede Bijstand te Schijndel, ze krijgen het huis voor 1 gulden onder de voorwaarde dat de burgemeester en zijn tweede vrouw Danielle Everarda Hermina Beatrix, barones Mulert tot de Leemkule, met wie hij in 1918 na het overlijden van zijn eerste vrouw een jaar eerder, is getrouwd, door hen tot hun

dood verzorgd worden. Zuster Prudentia, de latere eerste wijkverpleegkundige van Borne, neemt deze rol op zich. Daarna vestigen de nonnen in het pand het eerste bejaardenhuis van Borne: alleen al in de achterkamer slapen zes ouderen. Deze bestemming van het pand was ook de doelstelling van Von Bönninghausen. De bejaarden komen vooral uit Borne. In principe worden in Huize Maria alleen vrouwen verzorgd, de nonnen mogen immers geen mannen verplegen. Twee zusters zijn full-time bezig met het verzorgen van de bewoners. Zij eten in het klooster en gaan daar ook op gezette tijden naar toe voor gebeden maar ze slapen in enkele cellen op de zolder van Huize Maria.

De voordeur met opschrift

Het eten voor de bewoners wordt in het klooster gekookt en gaat via een achterom naar Huize Maria. Veel bewoners verblijven jaren in het gebouw. Zuster Josephine, die vanaf 1954 in het klooster woont en doordeweeks als docente lesgeeft, helpt in de weekeinden een handje mee in Huize Maria. Dat gebeurt overigens ook door veel van de andere plm. 20 zusters in het klooster, die hoofdzakelijk werkzaam zijn in het onderwijs in het dorp. Zuster Josephine herinnert zich levendig de zussen Truus en Hermien Annink, die ook met de verzorging hielpen. En natuurlijk Femia Nieuwenhuis, (Femia van de Zusters), die meer dan 30 jaar in Huize Maria woonde.

In 1958 krijgen de zusters uit handen van de heer Balk de Middenstandsprijs: een televisietoestel met antenne voor de bewoners.¹⁾ Daar profiteren

Femia Nieuwenhuis (tekening Hans Leuwerink)

de zusters ook van, aldus zuster Josephine. 's Avonds trekken de zusters allemaal vanuit het klooster naar Huize Maria om daar gezamenlijk het journaal te kijken. Vijf jaar later is het feest omdat de 'altijd opgewekte' oudste bewoner, mevrouw Dijkstra-Scheltinga, 95 jaar wordt, ze woont dan al 22 jaar in Huize Maria en zal er nog tot haar dood eind maart 1965 blijven wonen.²⁾ De bewoners krijgen geregeld bezoek, ook van bijvoorbeeld Sinterklaas (jarenlang vertolkt door huisarts Talsma), de Pinksterbruidjes, kinderen met hun Palmpasen of de muziekvereniging.

Met de oprichting van 't Dijkhuis wordt het pand in 1972 eigendom van de gemeente Borne, die het in 1987 verkoopt aan de Stichting Algemene Muziekschool. De muziekschool laat achter het huis een grote hal bouwen, die gebruikt

wordt voor uitvoeringen en ook de balletschool van Dorothee Diepenveen vindt er onderdak: een spiegelwand met barre is nog steeds aanwezig.

Herinnering aan de muziekschool

Het huis heeft dus vele functies gehad: burgemeesterswoning, verzorgingshuis, muziekschool en balletschool en de huidige bewoners – die kleiner willen gaan wonen – zouden graag zien dat het huis weer een dergelijke functie krijgt, bijvoorbeeld als verpleeghuis of *bed and breakfast*.

Het is maar gelukkig dat de sloopstatus niet tot uitvoering is gebracht en dit pand behouden bleef voor Borne, want Stationsstraat 7 is een prachtig gebouw in het centrum.

De heer Wes heeft al veel van de geschiedenis van het huis uitgezocht, met medewerking van het gemeentearchief, maar zou graag verhalen willen horen over vroegere bewoners en gebruikers van het huis, liefst met foto's. Een van de zaken waar hij benieuwd naar is, is de vraag hoe het pand in de Tweede Wereldoorlog is gebruikt.

Mocht u een verhaal of foto hebben, neemt u dan contact op met de auteurs van dit artikel via info@heemkundeborne.nl Mogelijk krijgt dit artikel dan een vervolg.

Noten:

¹⁾ Twentsch dagblad Tubantia, 23-12-1958.

²⁾ Twentsch dagblad Tubantia, 19-12-1963

- De foto's bij het artikel zijn van de heer Wes en van de auteurs

Onderstaande reclame heeft geen relatie tot het artikel

Jachtlust

HOTEL & RESTAURANT

Weerselosestraat 306 | 7626 LJ Hertme | T 074 266 16 65